

ԽԱՐԱԶԻ ԾԵՃԵՏՑ ԼԻՔԱՆԱՆ - ՍՈՒՐԻԱ...

որ նախագահ Լաիտի ղեկավարության իբրեւ պրոֆեսոր, կ'ամրապնդուի լիբանանեան միասնականութիւնը...

Շարունակուած Ա. Էջէն

բռնարարքներէն ապա- տագրելու բռնագրաւ- ւած հողերը: Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի Քրքայքէմի մէջ...

սի մը ընթացքին յայտա- րարեցին քննարկուած հիմնական հարցերն ու թղթածրարները, որոնք հիմնական ձեռնարկ...

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՈՆԿՐԵՍԻ ՄԵԿ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԼԻՔԱՆԱՆ ՊԻՏԻ ԱՅՅԵԼԷ

ՓՈՒՆԵԼԵՆ ՆԱՄԱԿ ՄԸ ՀԱՐԻՐԻԻ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երէկ ընդունեց Լիբանանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Վինսթըն Պէթըրը, որ յայտնեց, թէ ամերիկեան Քոնկրէսի մէջ պատուիրակութիւնը մօտ օրէն Պէյրութ պիտի այցելէ:

տայ Լիբանանի պետական պիւտճէի բացը նուազեցնելու նպատակով աշխատանքներուն տարողութիւնը: Մէկ ժամ տեւողութեամբ հանդիպումին ընթացքին Պէթըրը յայտնեց իր լատենտութիւնը...

ԿՈՉ՝ 1984Ի ԾՆՈՒՆԴ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒՆ Բանակի հրամանատարութիւնը երէկ կոչ ուղղեց լիբանանցի բոլոր 1984ի ծնունդ ճրիտասարդներուն, որպէսզի երէք ամսուան ընթացքին ներկայանան իրենց շրջանի յատուկ կեդրոնները...

Հանդիպումին ներկայ էին արտաքին գործոց եւ արտերկրի լիբանանցիներու հարցերու նախարար Մահմուտ Համմուտ եւ նախագահ Լաիտիի արտաքին գործոց նախարարութեան քանաքեր Համիտ Ռիտա Ասէֆի, նշեալ նախարարութեան Միջին Արեւելքի եւ Հիւսիսային Աֆրիկէի հարցերու ընդհանուր տնօրէն Մոհամետ Ալի Սուպիանի, Լիբանանի մէջ Իրանի դեսպան Մատուտ Իտրիսի, դեսպանատան քաղաքական հարցերու խորհրդակցական Ապու Հասան Ասաֆարի:

ՄԱԿԻ Ա. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՄՆԱՅՈՒՆ...

Հանդիպումին ետք, Խարապի յայտնեց, որ դրական մթնոլորտի մէջ քննարկուած են նաեւ Լիբանան-Իրան խորհրդարանական մակարդակի վրայ գործակցութիւնը:

Իրաքի հետ՝ շեշտելով մակայն, որի վերջոյ իրաք պիտի ապաշինուի՝ խաղաղութիւնը պիտուրական միջոցներով: Արմիթէյձ դիտել տուաւ, որ բոլորին համար ալ նախընտրելի է, որ Իրաքը ինքնապաշտպանուի, սակայն եթէ յամառի՝ այլ միջոցառումներ պիտի որդեգրուին:

Շարունակուած Ա. Էջէն տայ, թէ հաւատացեալ իւրաքանչիւր արաք իրապետներն ու պարտաւորութիւնը ունի ճակատելու Քուէյթի ամերիկեան ուժերուն դէմ: Բարեբր անկէ հրապարակուած յայտարարութիւնը կը խոստանար, որ թղթածրարը պիտի ենթարկուի անկողմին ինկած արաք պոհերը նահատակներ են:

ԼԻՔՈՒՏԻ ԾԱՐՔԵՐՈՒՆ ՄԷՉ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն ֆաթի կողմէ, որ հարթացի աւարտին: Ծարունի առաջարկուած պետութիւնը պիտի յայտարարուի Կապայի եւ Այսրյորդանանի հողերուն մէջ մասին վրայ: Լիբանանի ընտրութիւններուն մէջ մասին վրայ պիտի դժուարացնէ Ծարունի առաջարկութիւնը: Եթէ ան Յունուարի մէջ վերականգնուի Այդ պարագային, Ծարուն իր կառավարութեան մէջ պիտի ունենայ ժայռայեղական լիբուտականներ, որոնք պիտի մերժեն պաղեստինցիներուն հետ խաղաղութիւնը:

Ծարունի առաջարկուած ծրագիրը մերժուեցաւ նաեւ պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաբի ինքնուրուի մնայուն անդամ Չինաստան ողջունեց Իրաքի ներկայացուցած թղթածրարը ՄԱԿ: Արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը կը խոստանար, որ թղթածրարը պիտի ենթարկուի անկողմին ինկած արաք պոհերը նահատակներ են:

ԱՅՆՃԱՐ Ը. Յ. ԳԱՇԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 112ԱՄԵԱԿ Կը բանախօսէ՝ ԸՆԿ. ԳԱՒԻԹ ԼՈՔԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքաշինութեան նախարար

ԿՈՒՉՈՒԻ ԸՄԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՄԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՄԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՄԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՎՈՒՅՈՒՄ ԸՄԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՄԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՄԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՄԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՀԱԶԴ Ծակոր, Պերճ եւ Լորիս Պէքէրէճեան Տիկին Պերճուհի Մակտեան եւ զաւակուը Տէր եւ տիկին Յակոբ Պէքէրէճեան եւ զաւակուը Տ. Բարզէն Ա. քննչ. Մագսուտեան Հոգչ. Տ. Գրիգոր վրդ. Մագսուտեան Թօփայեան ընտանիք եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր եւ հարազատին՝

Vivez en lumiere! C. AYANIAN & SONS Dora, (01) 255222/3/4/5/6 - Gemmayze, (01) 447000-445396 - (03) 627728/9 Fax: (01) 265187-582357; E-Mail: gasons@dm.net.lb www.ayanian.com

AFHIL ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՏՆԱՅԻՆ ՄԱՐՔԵՐՈՒ ՄՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ RENT AND SALE AT HOME Wheelchair Walker Electric Bed Manual Bed Water Mattress Cans Sticks Serum Tripod Walking Frame HOME MEDICAL EQUIPMENT SERVICES

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՆՈՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԱՍԻՆ

Քսանդերկու տարի առաջ, Մարսելի հայկական թաղամաս Պոմոնի բարձունքին, իր լոյսի դուռը բացած էր Համազգային կրթական կենտրոնի գրադարը: Համազգայինի կենտրոնական վարչության նախագահ Ռոբերտ Բուրժուա մեր հաջողակ ջանքերով երեք տարի անընդմեջ կառուցվել էր Ֆրանսիայի մեծագույն թաղամասերից մեկում՝ Մարսելի կենտրոնական թաղամասում:

Տարիներ տեւած դիմումներէ, միջամտութիւններէ եւ ուսումնասիրութիւններէ ետք, քաղաքապետարանի պատկանող դպրոցին կից հողաշերտը կը տրուէր Համազգայինի, աւելի քան եօթը հազար քառակուսի մետր տարածութիւն: Մինչ այդ, դպրոցի վարձու շէնքը կը գնուէր: Դպրոցը «դատապարտուած» էր անելու: Նոր շէնքի, համալիրի կարիք կար: Կենտրոնական վարչութիւնը, տեղւոյն խնամակալութեան հետ համախորհուրդով, կեանքի կոչեց շինութեան յանձնարարումը մը, որ կատարեց անհրաժեշտ շինարարական եւ հիմնադրամի գոյացման նախապատրաստութիւնները:

Իրբեւ մեկնարկ, Կենտրոնական վարչութեան հրահրով, համագործակցութեան շինութեան յանձնարարութիւնը եւ Մարսելի ճեմարանի խնամակալութեան, տեղի ունեցաւ մեծ հացկերոյթ մը, ծովափնեայ զեղատեսիլ հիւրանոցի մը սրահներուն մէջ, 7 Դեկտեմբերին, հովանաւորութեամբ՝ Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն հայոց եւ Ն. Ս. Օ. Ս. Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսներուն: Ներկայ եղան Արամ Ա. վեհափառը, Գարեգին Բ. կաթողիկոսի ներկայացուցիչ, Արեւմտեան Եւրոպայի կաթ. պատուիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ Գիւտ Արք. Նազարեան, Ֆրանսայի մէջ Հայաստանի դեսպան Էտիէ Նալպանտեան, շինութեան յանձնարարութեան անդամներ, խնամակալութիւն, երեսփոխան Քրիսթոֆ Մաս, որ կը ներկայացնէր նաեւ Ընդհանուր Խորհուրդի նախագահ ժան - Նոէլ Կերիւնին, ծերակրօնական եւ Մարսելի քաղաքապետ ժան - Գլոտ Կոտէնի ներկայացուցիչ Ժիլպէր Բէրէրեան, 13րդ թաղամասի քաղաքապետ Կ. Յովսէփեան, Համազգայինի կենտրոնական վարչութեան անդամներ, Հայ Աւետարանական Եկեղեցիի հովիւ Յովէլ Միքայէլեան, հայ կեանքի մէջ դերակատար կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, ինչպէս Արեւմտեան Եւրոպայի Հ. Յ. Կենտրոնական կոմիտէի, ՀՕՄԻ եւ Ֆրանսահայ Կապոյտ ինչի, Հ.Մ.Ը.Մ. - Ֆրանսի, Շնորհք Գալուստեան Միութեան, թաղկանութիւններու, Մարսելի Հ.Մ.Ը.Մ.ի, Ֆրանսայի Հայկական Կազմակերպութիւններու Հա-

Շարք՝ էջ 9

Հ. Յ. Գ. 112ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՄՍՏՐԱԼԻՈՅ ՄԵՋ

Հ. Յ. Գ. Դաշնակցութեան հիմնադրութեան 112ամեակին տօնակատարութիւնը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 7 Դեկտեմբերին Համազգայինի Սիտնիի Արշակ եւ Սօֆի Գոյտուն վարժարանի «Ներսէս եւ Լեւոնի Նալպանտեան» սրահին մէջ:

Հանդիսութեան ներկայ էին օրուան բանախօս, Հ. Յ. Գ. Բիւրոյի ներկայացուցիչ ընկ. Հրանդ Մարգարեան, Աւստրալիոյ մէջ ԼՂՀ ներկայացուցիչ՝ վարուժան Իսկէնտէրեան, ուղեկից միութիւններու վարչութեանց ու տեղեկատուական կենտրոններու ներկայացուցիչներ եւ հոծ թիւով հայրեր:

Հ. Յ. Գ. Երիտասարդական Միութեան խօսքը փոխանցեց ընկ. Արմէն Գարսեան: Խօսք տրուեցաւ Հ. Յ. Գ. Դրօ Առանձնակի կոմիտէի ներկայացուցիչ՝ ընկ. Պերճ Մոմձեանին, որ հրաւիրեց Հ. Յ. Գ. Բիւրոյի ներկայացուցիչ ընկ. Հրանդ Մարգարեանը տալու օրուան պատգամը:

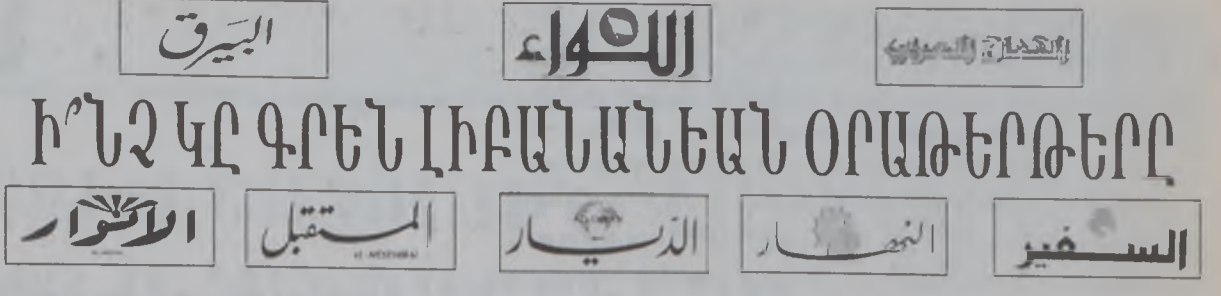
Արգարեանը խոսեց իր օրուան պատգամը: Ինչպէս որ է հանդէպ հայ ժողովուրդին եւ նշեց, թէ Հ. Յ. Գ. պապային կուսակցութիւնն է, կը գործէ 30 տարբեր երկիրներու մէջ՝ նպատակ ունենալով ապահովութիւնն ու շահերը հայ ժողովուրդին:

Ընկ. Հ. Մարգարեան յիշեց, թէ Հայաստանի հատուկ էր «Հ. Յ. Գ. չէ անտեսած Սփիւռքը, եւ թէ սփիւռքահայութիւնը պէտք է հպօրանայ, կապմակերպուի, որպէսզի օգնէ Հայրենիքին: Ան անդրադարձաւ Արցախի տագնապին, Ջալալաբադի հայութեան խնդիրներուն եւ Հայաստանի ընկերային-տնտեսական վիճակին:

Խօսելով Հայաստանի ներկայ վիճակի մասին՝ Հ. Յ. Գ. Բիւրոյի ներկայացուցիչը ըսաւ. «Հայաստանի վիճակը համեմատած այլ երկրների հետ՝ վատ է, իսկ եթէ համեմատեք ինքն իր հետ, այսինքն անցեալ քանի մը տարիներին եւ նախկին խորհրդային դրացի երկրներին՝ յաւ է եւ յոյս կայ աւելի յաւանալու»:

Ընկ. Մարգարեան նաեւ անդրադարձաւ Հայաստանի մէջ տեղի ունենալիք նախագահական ընտրութիւններուն: Ան նշեց, թէ քաղաքական ուժերը իրարու հետ պայքարին մէջ պէտք է յարգեն բարոյական որոշ սկզբունքներ, ընտրութիւնները պէտք է ըլլան ապստ, արդար եւ թափանցիկ: «Հ. Յ. Գ. կը քաջալերէ, որ խորհրդարանի անդամները ըլլան կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներ, քան թէ՛ անիշխանական ու իրենց անձնական շահերը հետապնդող անձեր», ըսաւ ան եւ իր խօսքը ւարժեց՝ ըսելով՝ «Ճակատագրական օրեր կ'ապրինք, ինչնք միասնական, վճռական եւ յաղթանակը չի ուշանալու»:

Հանդիսութեան էտք, մինչեւ անտեսան կանուխ ժամերը մեծ թիւով հայրերին երու մասնակցութեամբ տեղի ունեցաւ դաշտահանդէս-խրատական ընթացք:

Տեղական մամուլը իր 9 Դեկտեմբերի թիւով լուսարձակի տակ առած է բնօրինակի հետաձայնի թղթածրարին արձագանգները, քաղաքական ներքին կեանքին մէջ տիրող իրադարձութիւնները, Պաղատի կողմէ կենտրոնացած թղթածրարին յանձնումը եւ միւս կողմէ Ուաշինգթոնի պատերազմի պատրաստուիլը:

«Տիւրք» օրաթերթը գրած է, թէ բնօրինակի թղթածրարը քննութեան առջեւ է եւ պաշտօնական աղբիւրներ լուստեսութիւն կը յայտնեն:

«Մուսթափալ» նշած է, թէ բնօրինակի հարցը կը գտնուի լուծման ճամբուն վրայ: Ըստ թերթին, Ֆրանսիայի սուլտանի պալատի մէջ գտնուող մեծ թղթածրարը կը տեսնուի ընդհանուր կոչ եղած է:

«Մուսթափալ» հարց կու տայ, թէ վարչապետ Հարիրի ինչու չգործեց «սրտերու լուստեսութիւն» երթի համաձայն եւ շայնքեց Պաապտան:

Ըստ թերթին, Փաղատագաւորներու ընդհանուր թեմային կազմակերպած մէկ ժողովուրդական հարցումը արձագանքեց իրարմէն:

«Մուսթափալ» նշած է, որ մեծ թղթածրարը արտադրուեց 1970-ական թվականներին:

«Մաֆի»-ի համաձայն, Կենտրոնական Դրամատուրը եւ դրամատուներու ընկերակցութիւնը պարտքը նուազեցնելու նախագիծ մը կը քննարկեն:

Թերթը նշած է, թէ հակառակ բնօրինակի թղթածրարին շուրջ ծագած վէճերուն, իշխանութեան երեք պետերուն «սրտերու լուստեսութիւն» կը շարունակուի:

«Մուսթափալ» նշած է, որ մեծ թղթածրարը արտադրուեց 1970-ական թվականներին:

Ըստ թերթին, Սֆէյր պատրիարք ըսած է. «Կը փափայնեմ այնքան հարաւ, սակայն պայմանները ձեռնադրու չեն»:

«Մաֆի» լուսարձակի տակ առած է այն երեւոյթը, թէ բնօրինակի հարցը հասած է տեղի մը, որ անիկա դարձած է քանի մը օրերու եւ մանրամասնութիւններու հարց: Թերթը նաեւ գրած է, թէ խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆերայի կոչ կ'ուղղէ երկխօսութիւնը ամբարշտելու ձգտող «Պէյրուս»-ը համազգայինի կայքէջին:

«Մուսթափալ» նշած է, որ մեծ թղթածրարը արտադրուեց 1970-ական թվականներին:

«Քիֆահ Արապի» գրած է. «Այսօր կը կնքուի բնօրինակի բարեփոխումը համաձայնագիրը: Տօներէն առաջ Հարիրի համաձայն գտնուեցաւ նախագահ Լախուտի հետ բարե-

Միւս կողմէ, Շարուն Լիբանանը կ'ամբաստանէ երկրին մէջ «Քալիտա» մարտիմներու կենտրոններու ունեւնալով, իսկ նախագահ Լախուտ անհիմն կ'որակէ եւ ամբողջովին կը մերժէ այդ ամբաստանութիւնները:

«Մուսթափալ» նշած է, որ մեծ թղթածրարը արտադրուեց 1970-ական թվականներին:

«Քիֆահ Արապի» գրած է. «Այսօր կը կնքուի բնօրինակի բարեփոխումը համաձայնագիրը: Տօներէն առաջ Հարիրի համաձայն գտնուեցաւ նախագահ Լախուտի հետ բարե-

Միւս կողմէ, Շարուն Լիբանանը կ'ամբաստանէ երկրին մէջ «Քալիտա» մարտիմներու կենտրոններու ունեւնալով, իսկ նախագահ Լախուտ անհիմն կ'որակէ եւ ամբողջովին կը մերժէ այդ ամբաստանութիւնները:

«Մուսթափալ» նշած է, որ մեծ թղթածրարը արտադրուեց 1970-ական թվականներին:

«Քիֆահ Արապի» գրած է. «Այսօր կը կնքուի բնօրինակի բարեփոխումը համաձայնագիրը: Տօներէն առաջ Հարիրի համաձայն գտնուեցաւ նախագահ Լախուտի հետ բարե-

Միւս կողմէ, Շարուն Լիբանանը կ'ամբաստանէ երկրին մէջ «Քալիտա» մարտիմներու կենտրոններու ունեւնալով, իսկ նախագահ Լախուտ անհիմն կ'որակէ եւ ամբողջովին կը մերժէ այդ ամբաստանութիւնները:

«Մուսթափալ» նշած է, որ մեծ թղթածրարը արտադրուեց 1970-ական թվականներին:

ՄԱՍՆԱԿՅԷ՛ ԼԵՄԻ E-MAIL ԱՐՇԱԻՆ

Վերջին քանի մը շաբաթներուն ընթացքին, Նախիջեանի պատմական Ջուլֆա (Ջուլա) քաղաքի հայկական կորողները կ'ենթարկուին սիսթեմաթիք բարբարոսութիւններու եւ քանդումներու՝ ոչնչացնելու համար այդ շրջանին մէջ հայկական պատմական ներկայութեան վկաները:

Այս բոլորին դիմաց, միջազգային պատկան իշխանութիւնները լուռ կը մնան: Այս ուղղութեամբ, ԼԵՄԻ Կենտրոնական վարչութիւնը կազմակերպած է բողոքի e-mail արշաւ մը, ուղղուած՝ ԵՆԻՍԵՄՔՕԻ ընդհանուր ասօրէն Բուայիթր Մացուրայի: Չէր բողոքի ձայնը միջազգային համայնքին լսելի դարձնելու եւ մասնակցելու համար այս e-mail արշաւին, այցելեցէք ԼԵՄԻ կայքէջը՝ www.lemagan.com: Կրնաք նաեւ հեռագրով հետեւեալ թիւերուն՝ 01-243383 կամ 03-802774:

Mr. Koichiro Matsuura
Director General of UNESCO
Dear Sir,
It is with great horror that we are continuously receiving the news of the systematic destructions of Armenian medieval Khatchkars in the historic town of Djulfa in Nakhitchevan.
We cannot accept that the crime against the Armenian cultural heritages continue, while the international community and especially UNESCO remain silent.
As you have successfully prevented the destruction of Armenian monuments in Azerbaidjan in the near past, we ask you to strongly intervene in order to stop these barbarous acts.
Respectfully Yours,

ԱՉԳ. ԱՐԳԱՐԵԱՆ ՎԱՐՄԱՐԱՆԻ ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՄԻՆ
Կազմակերպութեամբ՝
ՂԱՍԱԽՕՍՆԱԿԱՆ Ա. ՁԵՈՆԱՐԿ
Նիւթ.
«3-6 տարեկան երեխաներուն կազմաւորման ընթացքը եւ դժուարութիւնը»
Դասախօսուիի՝ ՎԵՐԱ ՍԻՍԵՆԵԱՆ
Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 12 Դեկտեմբեր 2002ին, առաւօտեան ժամը 10:00ին վարժարանի սրահին մէջ:
ԵՐԱԿՐ

ԿԱՂԱՆԴԸ ԴԻՍԱԿՈՐԵԼ Նուիրելու համար բարեկամներու եւ յաճախորդներու
ԿԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ԳԻՆԻՈՎ

1- ՆԱՅԻՐԻ ԳՈՆԵԱՔ՝ 20 տարուայ նուիր յատուկ ծրարումով:
2- VEDI ALCO արտադրութեան 15 տեսակ անունով գինի նաեւ փայտ ստեղծով:
3- Գոնեաք զանազան անուանատեսակով:
4- Գինի KHORAN 3 լիթր՝ նուիր տուվով:
5- Գոնեաք Souvenir ԱՐԱՐԱՏ 10տարուայ:
VAK Trading Ըստ., Երև.: 03/626177 - 03/773609
եւ UNIVERSE վաճառատուն, Փոլիկարպոս. «Սարդարապատ» շէնք

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Շուկիի Ս. Յարութեան եկեղեցւոյ ծխախոտ շրջանի մեր հաւատացեալ ժողովուրդին կ'ուզեմք յայտնել, որ նուիր ունեւնալու հետեւեալ փոփոխութիւնները.
- Վաչէ քինյ. Թաթոյեան նշանակուած է Սոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ՝ փոխարինելով Կոմիտաս քինյ. Փանոսեանը.
- Շուկիի նորոք Սարգիս քինյ. Սարգիսեան նշանակուած է Շուկիի Ս. Յարութեան եկեղեցւոյ Բ. շրջանի հոգեւոր հովիւ՝ փոխարինելով Վաչէ քինյ. Թաթոյեանը:
ԴԻՄԱՆ ԱՉԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Սեն ժոզէֆ համալսարանի Արեւելեան Գրադարանը, պատմագիտական եւ կրօնագիտական բաժանմունքները ձեռք կը հրակիրեն
ՂԱՍԱԽՕՍՆԻԹԵԱՆ ՍԸ՝
ՓՐՈՑ. ԱՐՄԵՆ-ՔՕՍ ՄՈՒԹԱՅԵԱՆԻ կողմէ
Նիւթ.
ՂԱՍԱԽՕՍՆԱԿԱՆ ԿՈՎԿԱՍԵՆ ՄԻՆՉԵՄ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆ
Սահիկներու ցուցադրութիւն
Տեղի պիտի ունենայ վաղը՝ Գործաշաբթի, 11 Դեկտեմբեր, 2002, երեկոյեան ժամը 7:00ին, «Պիլլեթեթ Օրիանթալ», Սեն ժոզէֆ համալսարանի մէջ, Մեծ փողոց:

IGOL
MOTOR OIL
FUEL CARD

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ FUEL CARDԸ
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ
ՅԱՉՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար հեռագրեալ՝ 01-242556 թիւին:

ԱՐՇԱԿ ՋԱՄԱԼԵԱՆ

1882 - 1940

ԾՆՆԴԵԱՆ 120ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Երբ այս տողերը կը գրեմ, կը մտածեմ, թէ արդեօք մենք՝ ապրողներս, ոչ թէ լրիւ, այլ նոյնիսկ կէսով չափ արդարութիւն կ'ընենք: Աւելին. նոյնիսկ քիչ մը ապերախտ չենք, որ կարծենք, թէ քանի մը տող գրելով պարտաւանութիւն կատարած կ'ըլլանք մեր խմբագիրներուն, մամուլի ու մշակոյթի սպասարկողներուն, ազգային ու կուսակցական գործիչներուն հանդէպ, երբ անոնք իրենց «ամբողջ կեանքին ընթացքին ամբողջական նուիրումով ծառայած են ազգային, կուսակցական ու եկեղեցական վեհ նպատակներու իրագործման համար» (Գ. Մելիքիսեանի):

Արշակ Ջամալեանի մահով, 62 տարի առաջ, 27 Դեկտեմբերի 1940ին, Փարիզի մէջ, հայ ժողովուրդը կորսնցուց իր ազնիւ ու նուիրուած գաւազներէն մէկը, իսկ Հ. Թ. Դաշնակցութիւնը իր արժանաւոր գործիչներէն մէկը:

Բազմատաղանդ հայ մտաւորական, քաղաքական, յեղափոխական ու հասարակական գործիչ եւ ընկերային հարցերու տեսաբան: Արտաքինում ներկայանալի, բնաւորութեամբ իրաւահարող, օտուտած բացառիկ ուղիւնութեամբ եւ միշտ լաւատեսութեամբ տրամադրուած՝ դէպի գործը: Արշակ Ջամալեանի (բուն անունը՝ Արշակ Իսահակեան) բովանդակ կեանքը եղած էր ՆՌԻԻՌՈՒՄ՝ հայութեան եւ Հայ Դատին, բառին բովանդակ իմաստով:

Ծնած էր Գանձակ 22 Սեպտեմբեր 1882ին, բարեկեցիկ ընտանիքի մէջ: Դեռ պատանի տարիքին՝ կը մեռնի մայրը: Արշակ որը կը մնայ իր փոքր եղբոր եւ քրոջ հետ: Բայց երբեք գրկանքներու չ'ենթարկուիր, որովհետեւ ունէր հոգածու հայր մը (հայրը՝ ոսկերիչ Ջամալի, որուն անունով հետագային դարձաւ Ջամալեան), իսկ մայրը գումար մը կտակած էր իր զաւկին կրթութեան համար:

Արշակ Գանձակի հայկական նախակրթարանը կը յաճախէ: Երբ ցարական հրամանով 1892ին կը գոցուին հայկական վարժարանները, հայրը զինք կ'ուղարկէ Գանձակի ուսուսական դպրոցը՝ իր ապագայ առեւտրական գործերը ղեկավարելու համար: Արտակարգ ընդունութիւններով ցուց կու տայ ուսուսելէն եւ ուսուցիչներուն մէջ: Բայց հետագայ դէպքը պատճառ կ'ըլլայ, որ ան ստանայ հայեցի կրթութիւն:

Վանի Յայնկոյաններու դպրոցի ուսուցիչներէն Պլուզ Կարօ, որ 1896ի ջարդերուն գաղթական դարձած էր եւ ապաստանած էր էջմիածին՝ հազարի մօտ գաղթական վանքիներու հետ, Նրիմեան Հայրիկի կողմէ կը ղրկուի Գանձակ: Պլուզ Կարօ, ժողովրդական դէմք մը, շուտով կը բարեկամանայ Արշակի հայրենասէր հօր՝ Ջամալի հետ, որ սկսած էր մտահոգուիլ իր զաւկին ուսուցումէն: Պլուզ Կարօ կը սկսի հայրէնի եւ ազգային պատմութեան դասեր տալ Արշակին, որ իբրեւ յառաջադէմ աշակերտ ուսուցիչին խորհուրդով կ'ուղարկուի էջմիածինի Գէորգեան ձեմարանը:

1897 Սեպտեմբերին Արշակ Ջամալեան Գանձակի առաջնորդի յանձարարական նամակով եւ տարեկան 200 ուսուցիչ թոշակով կ'ընդունուի էջմիածինի Գէորգեան ձեմարանին Գ. դասարանը: Այդ շրջանին ձեմարանն յաճախող 275 աշակերտներէն հազիւ 3-4 հոգի թոշակ կը վճարէր, իսկ մնացեալները առհասարակ ձրիաւաթ էին:

Գէորգեան ձեմարանը Հայաստանի միակ բարձրագոյն վարժարանն էր: Հոգեւոր հաստատութիւն մը ըլլալու եւ եկեղեցականներ պատրաստելու իր կոշտմէն անդին, Գէորգեան ձեմարանը պատմականօրէն դարձած էր խորունկ եւ բազմակողմանի ծանօթութիւններու, ընդհանուր զարգացման եռուն օճախ մը, ուր շատերու կարգին, Արշակ Ջամալեան եւս խորացուց Հայոց Պատմութեան, լեզուին եւ առհասարակ հայ մշակոյթի իր ծանօթութիւնը:

Ձեմարանի բաժինը 1901ին աւարտելէ ետք, Ա. Ջամալեան տարի մը կը հետեւի լսարանին, որ համալսարանի նման էր եւ որուն հետեւող ուսանողները որոշ ազատութիւններ ունէին: Անոնք գաղտնի կը կարգային Հ. Թ. Դաշնակցութեան պաշտօնաթերթը «Դարշակ»ը եւ կը հրատարակէին ձեռագիր «Նամակ» անունով մեծածաւալ ամսաթերթ մը, ուր Արշակ հասարակական խնդիրներու մասին կը գրէր: Ան շարդարութեան համար կ'ապարտուէր ուսումնասիրութիւն մը «Սոցիալական հասարակական գաղափարները Բաժնի»-ն եւ «Կայծեր» վէպերում» խորագրով: Լսարանի գրականութեան ուսուցիչ Մանուկ Աբեղեան ուսուցչական կազմի ուղարկութեան կը յանձնէ այս արժէքաւոր շարդարութիւնը, որ կը կարդացուի միացեալ լսարանին մէջ:

Ա. Ջամալեան թէեւ մտաւորական ձիրքերով օտուտած էր, բայց իր տաքարիւն խառնուածքին եւ ազգային իրթութեան շնորհիւ կանուխէն կը նետուի հասարակական կեանքին մէջ, ուր կային այրող հարցեր, որոնց հանդէպ կարելի չէր դիտողի դերին մէջ մնալ:

Գանձակի մէջ սկսած էին հայ - թաթարական կռիւները: Արշակ Ջամալեան երեք տարի աւելի կը գործէ Հ. Թ. Դաշնակցութեան կազմակերպական աշխատանքներուն մարզին մէջ եւ կը մասնակցի ցարական ոստիկանի մը ասհարեկման գործին, որուն պատճառով եօթը ամիս կը բանտարկուի: Ազատ արձակուելէն ետք, 1905ի աշնան կը մեկնի Գերմանիա եւ կը հետեւի Պերլինի համալսարանի քաղաքական-ընկերային գիտութիւններու ճիւղին:

Ա. Ջամալեան Հ. Թ. Դաշնակցութեան Եւրոպայի Հայ Ուսանողական Միութեան հիմնադիրներէն մէկն էր: Միութիւնը կը հրատարակէր «Ուսանող» պարբերականը, եւ ինչպէս նաեւ գրքոյկներ՝ հայերէնով, ֆրանսերէնով եւ գերմաներէնով: Եւրոպայի Ուսանողական

Միութեան կողմէ ան կը մասնակցի 1907ին Վիեննայի մէջ տեղի ունեցած Հ. Թ. Դ. Դ. Ընդհանուր ժողովին եւ արժանաւորապէս կը ներկայացնէ ազգային դատով տոգորուած հայ ուսանողութիւնը: Ժողովին կը մասնակցէին Ռուսիոյ դաշնակցական ուսանողութեան ներկայացուցիչ Աւ. Շահաթունեան եւ Գերմանիոյ մէջ ապրող դաշնակցական ուսանողութեան ներկայացուցիչներ Երուանդ Յրանգեան եւ Մարտիրոս Յարութիւնեան:

Համօ Օհանջանեան կը վկայէ, որ Ընդհանուր ժողովէն ետք, Արշակ Ջամալեան Օհանջանեանի կը յանձնէ ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը՝ Դաշնակցութեան տեսաբանութեան մասին. ուսումնասիրութիւնը պիտի հրատարակուէր «Յառաջ» մատենաշարով: Մակայն խուզարկութեան ժամանակ, ուսուստիկանները Հ. Օհանջանեանի մօտ կը գտնեն այդ ձեռագիրը, որ յետոյ, քննիչ Լեփինի կողմէ կը թարգմանուի ուսուսելէն եւ նիւթ կը ծառայէ Դաշնակցութեան դատավարութեան ժամանակ, 1912ին: Ուսումնասիրութեան հայերէն ձեռագիրը ղտքարտարար կորսուած է, իսկ ուսուսելէն բնագիրը տպուած է դատական գործի հատորներուն մէջ:

1909ին, Պերլինի համալսարանէն գերմանական կրթութիւն ստացած Ա. Ջամալեան կը վերադառնայ Կովկաս, ուր սկսած էր հալածանքը Հ. Թ. Դաշնակցութեան դէմ: Հրապարակի վրայ քիչեր կ'երեւին, որոնց հետ Ջամալեան ինք եւս առանձին կերպով գործի կը լծուի: Չորս տարի պատմութիւն կը դասաւանդէ Թիֆլիսի Ներսիսեան վարժարանին մէջ, միեւնոյն ժամանակ Նիկոյ Աղաբալեանի եւ վիպասան Նար Դոսի հետ կը խմբագրէ Հ. Թ. Դաշնակցութեան Արեւելեան Բիւրոյի պաշտօնաթերթը «Հորիզոն» օրաթերթը: Այս ժամանակաշրջանին Ն. Աղաբալեանի հետ կ'այցելէ Կարին եւ Տարսն:

Թիֆլիսի մէջ անոր առջեւ կը բացուի գործունէութեան ընդարձակ ասպարէզ մը: Դպրոցին մէջ սիրուած էր երիտասարդութեան եւ աշխատաւորներուն համար, ինչպէս նաեւ գրական շրջանակներուն մէջ, եւ եռանդով կը մասնակցի գրական-հասարակական կեանքին:

1912 թուականին սկսեալ, Արշակ Ջամալեան քիչ մը ամէն տեղ է, կազմակերպումներ գործի եւ յեղափոխական գործունէութեան մարզերուն վրայ, Հ. Թ. Դաշնակցութեան վերին ժողովներուն եւ պատասխանատու մարմիններուն մէջ:

Վրայ կը հասնի 1914ի Համաշխարհային Առաջին Պատերազմը: Կարինի Ընդհանուր ժողովին թէեւ ներկայ չէ եղած, բայց կ'ընտրուի Հ. Թ. Դաշնակցութեան Բիւրոյի կովկասի եւ հատուածի անդամ՝ Ն. Կարճիկեանի հետ: Միեւնոյն ժամանակ կը նշանակուի կամաւորական խումբի վարիչ: Ուսանողներէ բաղկացած կամաւորական խումբի մը գլուխն անցած կ'երթայ Վասպուրականի ճակատ ու կը մասնակցի կռիւներուն, ապա կ'անցնի Պարսկաստան՝ միանալու համար Անդրանիկի կամաւորական գունդին:

Թիֆլիսի Ազգային խորհուրդի գործունէութեան մէջ, աւելի ուշ՝ Կովկասի նորակազմ Մէյմի անդամ: 17 Նոյեմբեր 1917ին Կովկասի մէջ գտնուող ուսուսական բանակին հրամանատարը թրջական Յրգ բանակի հրամանատար Ֆերիկ Վեհիպ փառայնէ կը ստանայ նամակ մը՝ զինազդար կնքելու առաջարկով: Անդրկովկասի կոմիսարիատը, յեղափոխական կեդրոնի ու հրամանատարութեան համաձայնութեամբ, կ'ընդունի թրջական առաջարկը եւ ուսումնական կ'ուղարկեն հինգ հոգի՝ հրապարակապէս կողմէ, Արշակ Ջամալեան, վրացի թեւազայն եւ ուսու Սմիլնով՝ իբրեւ Անդրկովկասի կոմիսարիատի ներկայացուցիչներ: Երգիկայի մէջ 5 Դեկտեմբերին հինգ հոգիները այս յանձնախումբը կը կնքէ առաջին զինազդարը՝ յանուն կովկասեան ժողովուրդներուն:

Ըստ Միւսիւնի վրացեանի՝ «1918ին, փաստօրէն հայերի ձեռքը մնացել էր մի փոքրիկ հողաչեք»՝ հազիւ 12,000 քառ. քիլոմէթր աղբատու կիսակրծան մի երկիր... սով ու հիւանդութիւն, աւար ու աւեր, լցւոյ ու թշուառութիւն, կոտորածի սարսափ: Իսկ միւս կողմից, էնդլերի բանակը յաղթական՝ համաթրջական երազներով տոգորուած, որ Հայաստանի մարմինի վրայով ձգտում էր դէպի Ապշերոն ու Թրքաստան: Իսկ Թիֆլիսում տիրում էր կատարեալ չիֆթ:

«1918 Մայիս 26ից յետոյ, հայ-վրացական յարաբերութիւնները լարուել էին ծայր աստիճանի վրայից»՝ արեւելքը լարեցած իրենց անկախութեամբ ու գերմանական հովանաւորութեամբ՝ թշնամանքով էին նայում «ուսուսների փէշից պոկ չեկող» հայերին...:

«... Հ. Ազգ. խորհուրդը ձեռնարկեց Հայաստանի կառավարութեան կազմակերպման, ի վերջոյ, երկար բանակցութիւններից յետոյ, Քաղաքնուկի յարողուցնելու կեանքի կոչելու կառավարութեան: Կառավարութիւնը կարգաւորեց մի շարք ընկերակի խնդիրներ, Վրաստանի կառավարութեան մօտ դիւանագիտական ներկայացուցիչ նշանակեց Արշակ Ջամալեանին»:

30 Յուլիսին Թիֆլիսին Երեւան կը հասնին Գերմանիոյ ներկայացուցիչ զօր. Ֆոն Քրէս, Աւստրիոյ ներկայացուցիչ պարոն Յրանգէլ-

թայն եւ Արշակ Ջամալեան: Երեւանի մէջ զօր. Ֆոն Քրէս Արշակ Ջամալեանին հետեւելու կ'ըսէ. «Մեր յարաբերութիւնները տաճիկներու հետ բաւական վատացած են շնորհիւ Անդրկովկասեան գործերու մէջ մեր միջամտութեան: Թուրքերը այս երկիրը իրենց կը նկատեն ուսուսերու հետանալէն ետք, եւ յանձնառման մենք անոնց ըսինք «հալթ» (կեցիք). բնական է, որ պէտք է լարուած ըլլան մեր դէմ»:

Վրաստանի կառավարութիւնը 22 Դեկտեմբեր 1918ին կը պատրաստուէր գէնքի ուժով ստիպել հայերը, դուրս ելլելու Լոռիէն՝ յանձնելով Շահալի կայարանը: Գերմանիոյ զինուորական ներկայացուցիչ զօր. Ֆոն Քրէս ուզած է համոզել Հայաստանի ներկայացուցիչ Արշակ Ջամալեանը՝ ընդունելու վրացիներու վերջնագիրը եւ առանց արիւնահեղութեան պարպելու «վրացական» հողը: Ջամալեանի այս հարցումին, թէ՛ Գերմանիա ինչ գործ ունի հայ - վրացական սահմանային վէճին, զօր. Ֆոն Քրէս կը պատասխանէ ըսելով, որ Գերմանիա՝ իրեւ Վրաստանի դաշնակցի, պարտաւորուած է կաշտպանել վերջինիս սահմանները, ինչ սահմաններ որ ցոյց կու տայ վրացական կառավարութիւնը:

36 տարեկան Արշակ Ջամալեան բացառիկ կարողութիւններ ունէր իբրեւ կազմակերպիչ, ճկուն դիւանագէտ էր արտաքին յարաբերութիւններուն մէջ, օտար լեզուներէն ուսուսելէն, գերմաներէնի եւ ֆրանսերէնի իր ծանօթութիւնը առաւելութիւն մըն էր, որպէսզի ան դառնայ Դաշնակցութեան եւ Հայաստանի Հանրապետութեան «չըլուծու գեանք»՝ բազմաթիւ երկիրներու մէջ:

1919ին կ'անցնի Հայաստան, կ'ընտրուի խորհրդարանի անդամ եւ զինահաւաքման արտակարգ քոմիսար: 1920ին կը ստանձնէ հաղորդակցութեան նախարարութիւնը: Իր օրով է, որ Ալեքսանդրապոլի մէջ կը հաստատուի վայրաշարժերու եւ վախճաններու նորոգութեան գործարան մը:

10 Օգոստոս 1920ին, Թիֆլիսի մէջ, Մոսկուայի ներկայացուցիչ Լարանի հետ կը ստորագրէ զինադադարի համաձայնութիւն մը, որուն հիման վրայ կը դադրին Կարմիր Բանակին հետ Շարուր - Նախիջեւանի ճակատի կռիւները:

1921ին գարնան կը մասնակցի Ռիկայի մէջ Ենֆէի եւ Սահակ Տէր Գարրիէլեանի (երկուքն ալ հետագային գնաղահարուած) հետ տեղի ունեցած բանակցութիւններուն, Փետրուարի եւս Ապստամբութեանն ետք ստեղծուած գրութիւնը կարգադրելու եւ Ռուսիոյ Հայաստանի յարաբերութիւնները ճշգրտելու համար:

Երբ Վրաստանի, Ազրպէյճանի, Հիւսիսային Կովկասի եւ այլ վայրերու մէջ հայ բռլչեւիկները կ'ենթարկուէին անողորմ հալածանքի, Հայաստանի առաջին անկախ հանրապետութեան կառավարութիւնը անոնց տուած էր Հայաստանի մէջ ապրելու եւ աշխատելու կարելիութիւնը: Ա. Կասեան, Ա. Մուսեան, Ս. Խանյան, Դ. Շահվերդեան, Մ. Սահակեան, Ե. Երզնկեան, Աւիս Նուրիջանեան, Աղասի Խանջեան եւ ուրիշներ իրենց կեանքը փրկեցին Հայաստանի կառավարութեան շնորհիւ:

1920 թուականի սկիզբները Հայաստան արդէն թատերաբեմ էր բռլչեւիկեան խռովութիւններուն: Երեւանի եւ Դիլիջանի մէջ ներքին գործոց նախարարի կարգադրութեամբ կը ձեռնարկուէին քանի մը բռլչեւիկներ, հակապետական եւ հակապետական գործունէութեան յանցանքով:

20 Փետրուարին խորհրդարանին մէջ արտասանած իր ճառին ընթացքին Արշակ Ջամալեան ըսած է. «Միլիոն շրթման եւ բոլշեւիկների դաշինքը, դժբախտաբար, Եջմարտուիւրն է, որքան հետեւանքը այն է, որ մեր ժողովուրդի գոյութիւնը քղաքախաղի վրայ է դրում: Թիֆլիս եղած ժամանակ, բռլչեւիկներ Անդրկովկասեան Գերագոյն Գործադիր Մարմնի շրջանային կոմիտեի ակամաւոր անդամներից մէկը յայտնեց ինձ, որ Նոյեմբեր 27ին Պարսում, բռլչեւիկների եւ երիտասարդ թուրքերի միջեւ կայացել է մի համաձայնութիւն, որ տանկական զօրքերը Հայաստանի վրայով պիտի անցնեն Դեմիկիլի թիկունքը բռնելու համար: Նոյն այդ անձնաւորութիւնը սասց, որ իրենք միջոցներ պիտի ձեռք առնեն հայերի կոտորածի առաջն առնելու համար, բայց, ի հարկէ, կարող է իրենց այդ չլազուրուի, սրանք փաստեր են ոչ ոք հերքել չի կարող»:

դափոխութիւնը պաշտպան է ճնշուած ազգերուն, եւ ուրեմն չի կրնար չպաշտպանել նաեւ հայ ժողովուրդը:

Ա. Ջամալեան Հայաստանի Հանրապետութեան խորհրդայնացումէն ետք որոշ ժամանակ թաքնուած կը մնայ Երեւանի մէջ, ետք գաղտնի կերպով կ'անցնի Թիֆլիս, ապա՝ Կ. Պոլս, ուր կը շարունակէ գործել իբրեւ Դաշնակցութեան Բիւրոյի անդամ: Արտասահմանի մէջ Ջամալեանի ունեցած քսան տարուան կեանքը լեցուն է հասարակական - կուսակցական բեղուն գործունէութեամբ:

1923ին, Հ. Թ. Դ. Վիեննայի խորհրդաժողովէն ետք Հ. Թ. Դ. Ամերիկայի Կեդրոնական կոմիտէին իր շրջանը իբրեւ գործիչ կը հրաւիրէ Արշակ Ջամալեանը:

Է. Ալինուսիէն ետք, Հայ Օգնութեան Միութիւնը շատ բան կը պարտի Արշակ Ջամալեանի: Մինչ առաջինը եղաւ կազմակերպութեան իրական հիմնադիրը, երկրորդը Ամերիկայի կ'երթայ ժամանակաշրջանի մը մէջ, երբ կազմակերպութիւնը յայտնապէս տկարացած՝ պէտք ունէր ուժեղ ձեռքի մը, որ հասնէր օգնութեան: Այդ ձեռքը եղաւ Արշակ Ջամալեան: Ան կ'այցելէ Միացեալ Նահանգներու բոլոր քաղաքները եւ երախտագիտութեան արժանի ծառայութիւն մը կ'ընծայէ իրական փութուստի վտանգին ենթարկուած ՀՕՄ կազմակերպութեան:

ՀՕՄ «Յուշամատեն»ին մէջ կը կարդանք հետեւեալը.՝

«Բացառիկ իմացականութեամբ եւ բազմապիսի շնորհներով օժտուած գործիչ մըն էր Ջամալեան: Փայլուն հոգեւոր էր, որ գիտէր դիւրութեամբ իրեն կապել բազմաարդ արհմեթը: Սքամիտ, բնաւորութեամբ շէն, գուռաք, դիւրահաղորդ, բայց նաեւ չափի զգացումով եւ հաւասարակշիռ, ան ճշմարիտ զարեղ էր ընկերակալ շրջանակներուն եւս: «Ունէր գործելու անպարտ ռաւոյն, որ յաճախ կը վարակէր ամէնէն անտարբեր կարծուած շրջանակներն իսկ: Եռանդով ու հաւատքով կը փաթէր գործի, գոր գրեթէ միշտ յաջողութեամբ կը վերջացներ: Հմուտ ու բեղմնաւոր միտք, յարգանք կը պարտադրէր իր շրջապատին: «Արշակ Ջամալեան, որքան ծառայեց իր կուսակցութեան մեծ նուիրումով, նոյնքան ծառայեց Հայ Օգնութեան Միութեան: Ամերիկայի մէջ շուրջ 10 տարեկան հանգիստ էր: Մեծ հաւատք ունէր հայ կանացի կազմակերպութեան առաջնորդութեան եւ անոր փայլուն ապագային հանդէպ: Հետագային ան յաճախ դարձաւ Հայ Օգնութեան Միութեան կերակրացուցիչը Ֆրանսայի, Պուլիարիոյ, Ռուսիանիոյ, Եգիպտոսի մէջ եւ այլուր՝ իբրեւ շրջաններու եւ մասնագիտորէ կազմակերպիչ՝ նոր ուժեր քաշելով Միութեան մէջ եւ զանցնել լծելով գործի: «Արշակ Ջամալեան եղաւ մեր միութեան մեծ կազմակերպիչներէն եւ առաջնորդներէն մէկը»:

Արշակ Ջամալեան Երեւանի մէջ 1919ին գուսարուած Հ. Թ. Դ. 9րդ Ընդհանուր ժողովէն սկսեալ մասնակցած է Հ. Թ. Դաշնակցութեան բոլոր ընդհանուր ժողովներուն: Մինչեւ 1933 տեւապէս եղած է Բիւրոյի անդամ, իսկ այդ թուականէն ետք, մինչեւ իր մահը, եղած է Դաշնակցութեան քաղաքական գործիչը: Սերտ յարաբերութիւններ պահած է կովկասեան ժողովուրդներու ներկայացուցիչներուն հետ: Յաճախ ճամադորած է Եւրոպայի քաղաքական կարեւոր կեդրոնները, եւ օտարներուն մէջ միշտ շահագրգռութիւն ստեղծած է հայ ժողովուրդի անկախութեան ձգտումին հանդէպ:

ՀԱՄՕ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Միջապալին Բաղաբախան Կեանք

ԱՐԳԻԼԵԱԼ ԳՕՏԻՆ՝ ԱՊՕՐԻՆԻ

Նախագահ Պուլի կողմէ յառաջ նետուած «գերօհանդուրժողութիւն» բանաձեւումը, որ կ'ակնարկէ իրաքի կողմէ ՄԱԿի բանաձեւերու ոտնակոխումի պարագային Ուաշինկթընի որդեգրելիք քաղաքականութեան, ըստ երեւոյթի, դարձած է «երկու առ հարիւր հանդուրժողութիւն»: Ամերիկացի պաշտօնատարներու համաձայն, իրաքեան ուժեր անգամ մը եւս կրակ բացած են թախիքի արգիլելու գոտիին մէջ սաւառնող ամերիկեան օդանաւերու ուղղութեամբ: Ամերիկացիք նախապէս յայտարարած են, թէ նման արարք պիտի ծառայէ իբրեւ անմիջական արդարացում՝ իրաքի վրայ շղթայազերծելիք որեւէ յարձակումի, եւ այդ ոչ միայն իբրեւ «ինքնապաշտպանութիւն», այլ նաեւ՝ իբրեւ ոտնակոխում վերջերս որդեգրուած ՄԱԿի բանաձեւին:

Սակայն Պուլի վարչակազմը ցարդ այս ոտնակոխումը չէ օգտագործած իրաք ներխուժելու համար, ոչ ալ հարցը դրած է ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդի սեղանին վրայ:

Նման կեցուածքի շատ լաւ պատճառ կայ: Խորքին մէջ թախիքի արգիլելու գոտին ի սկզբանէ ապօրինի եղած է, եւ ամերիկացի ղեկավարներու որոշումը, իրաքի այս ոտնակոխութիւններու չհակադարձելու, ինքնին լուեայն խոստովանանք է արգիլելու գոտիի ապօրինի ըլլալուն:

Ամերիկեան կառավարութիւնը միակողմանիօրէն հաստատած է արգիլելու գոտին, Մոցի պատերազմէն անմիջապէս ետք, ենթացող ՄԱԿի բանաձեւեր ի գործ դնելու համար: Սակայն կայ ճնշող հարց մը՝ ՄԱԿ երբեք չէ արտօնած նման գոտիի մը հաստատումը: Ամերիկացի պաշտօնատարներ միշտ ալ պնդած են, թէ Ուաշինկթըն, իբրեւ ՄԱԿի անդամ, իրաւունք ունի ՄԱԿի որեւէ որոշումի գործարդութեան համար հարկ եղած միջոցներու դիմելու: Սակայն նման կեցուածք, խորքին մէջ, արդարաւախ չէ: Կազմակերպութեան մը բանաձեւերուն գործարդութիւնը վերապահուած է այդ կազմակերպութեան եւ ոչ՝ անոր անդամներէն մէկուն:

Տարիներ առաջ Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը ապօրինի ամպարկօ մը հաստատեց Նիքարակուայի դէմ: Հարցը հասաւ Համաշխարհային Ատեան, որ ի նպաստ Նիքարակուայի վճիռ արձակեց եւ Նիքարակուայի հատուցում տրամադրելու որոշում տուաւ:

Ատեանի այս պաշտօնական որոշումը տակաւին գործադրուած չէ: Միացեալ Նահանգներ հետեւողականօրէն կը մերժեն գործադրել զայն եւ արգիլք կը հանդիսանան ՄԱԿի կողմէ վճիռը գործադրելու որեւէ քայլի:

Ենթադրեմք, որ Նիքարակուա միակողմանի կերպով որոշէր գործադրել Համաշխարհային Ատեանին որոշումը եւ Մ. Նահանգներու հարաւային տարածքին վրայ թախիքի արգիլելու գոտի մը ստեղծէր՝ իր օդանաւերով հսկողութեան տակ առնելով շրջանը: Ենթադրեմք նաեւ, որ իւրաքանչիւր անգամ, որ ամերիկեան ռատարներ միջամտէին, Նիքարակուայի օդաչուներ կրակ բանալով՝ ռատարի կեդրոնները վարող ամերիկացիներ սպաննէին: Ի՞նչ պիտի ըլլար Ուաշինկթընի կեցուածքը: Ամերիկացի ժողովուրդը ի՞նչ պիտի ըսէր: Բոլորը գիտեն պատասխանը:

Իրաքի մէջ թախիքի արգիլելու գոտիի հաստատումի ապօրինի ըլլալը ի՞նչ կ'ըսէ հարիւրաւոր իրաքեաներուն մասին, որոնք զոհ գացին ամերիկեան ռումբերու՝ այդ գոտիի «պահպանման» ընթացքին: Չնայ, որոնց կարգին է 13ամեայ Օմար Հարպի ժառանգիր, որ երբ 2002ի Մայիսին իր ոչխարները կ'արածէր, «արգիլելու գոտի»ի ռումբի բեկոր մը ստացաւ իր գլուխին:

Ի՞նչպէս կարելի է արդարացնել ապօրինի որոշումի մը հիմամբ մարդոց սպանութիւնը:

Պուլի վարչակազմը ճիշդ որոշում տուած է «գերօհանդուրժողութիւն» բանաձեւումը չգործադրելով: Փաստօրէն իրաք ներխուժելու համար Պուլի վարչակազմը պէտք է այլ տեղ փնտռէ իր արդարացումը:

ՕՅԱԻՆ ԱՆՂԱՍԱԿՅԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՍՏԱԾԵԼԷ ԱՈԱԶ

ԹԻՖԼԻՍ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄԻ ԿԸ ԿԱՐՕՏԻ

21 Նոյեմբերին, երբ նախագահ Էտուարտ Շեւարտնածէ յայտարարեց ՕԹԱՆի անդամակցութեան դիմելու վրաստանի մտադրութիւնը, ան ընդունեց, որ իր երկիրը երկար ճամբայ ունի կտրելիք նախքան ՕԹԱՆի անդամակցութիւնը: Ան նաեւ անդրադարձաւ բանակի բարեկարգումներուն՝ իբրեւ իր կառավարութեան կարեւորագոյն առաջնահերթութիւնը: Այդ բարեկարգումները արդէն իսկ սկսած են, եւ Միացեալ Նահանգներ կ'օգնեն վրացական բանակի արդիականացման աշխատանքներուն երկու տարեան վրայ երկարող եւ 64 միլիոն տոյար արժող ծրագրով մը, որ կը կոչուի «Մարզել եւ զինել»:

Լստ Շեւարտնածէի, «որչէք գործադրութեան գործակալութեան բարեկարգումը նաեւ սկսած է: Դատական կառուցի բարեկարգումը ամբողջացած է եւ յատուկ ուշադրութիւն կը դարձուի պիւտեճի եկամուտներուն բարձրացումին եւ փտածութեան դէմ պայքարին»:

Պերլինի մէջ հաստատուած փտածութեան դէմ պայքարող ոչ կառավարական «Թրեւնփերընսի Ինթըրնէշնըլ» կազմակերպութեան 28 Օգոստոսին հրապարակած տեղեկագիրին մէջ վրաստան, Ուրբանիայ եւ Վիեննամի հետ 102 երկիրներու մէջ գրաւէ 88րդ դիրքը:

Ասիկա համաճարակ խնդիր մըն է, որմէ զերծ չէ մնացած վրաստանի բանակը: Տեղեկագիրներ գիտել կու տան, որ բանակին մէջ փտածութիւնը տիրապետող է բարձր մակարդակներու վրայ, եւ զօրավարներ դրամ կ'իրացնեն բանակին պիւտեճէն, անդին զինուորները ձգնելով կիսատուած եւ հակառակող պաշտպան պայմաններու մէջ: Առաւել, բանակին պատկանող քարիւղ,

ուտեստեղէն եւ դեղորայք կ'իրացուին հետագային սեւ շուկայի մէջ վաճառուելու համար: Թիֆլիսի «Քվիրիս Փալիթրա» անկախ շաբաթաթերթի աշխատակից, զինուորական հարցերու մասնագէտ իրաքը ի Ալատաշվիլի նշեց, որ պաշտպանութեան եւ ներքին գործոց նախարարութիւններուն մէջ գոյութիւն ունեցող փտածութեան մասին յաճախակի գրութիւններն ու յայտնաբերումները ոչ մէկ շօշափելի արդիւնք տուած են ցարդ: Վրաստանի բանակին վիճակը այնքան խղճալի է, որքան դրացի Ազըրպէյճանինը, ուր փոխանցիկ հիւանդութիւնները, սնունդի պակասը, անձնասպանութիւններն ու անտեսումը պատճառ դարձած են շուրջ 5000 զինուորներու մահուան, 1994ի Հայաստանի հետ զինադադարէն ի վեր:

Վրաստանի մէջ եւս տիրող պայմանները պատճառ դարձած են, որ զինուորներ դիմեն ծայրայեղ միջոցներու:

25 Մայիս 2001ին հարիւրաւոր զինուորներ յարձակեցան Մուխրոմի մէջ գտնուող ներքին գործոց նախարարութեան խարխիսի վրայ՝ իբրեւ բողոք տիրող վատ կացութեան: Խնդիրը վերջ գտաւ առանց արիւնահեղութեան, ապստամբողներուն անձնատուութեամբ:

Այս տարուան 19 Յունիսին ամերիկեան մարզումներուն հետեւող աւելի քան 100 սպաներ եւ շարքային զինուորներ հրատարակեցին ներկազմութեան վրացական բաժնակիցներուն մէջ զարւէ 88րդ դիրքը:

Ասիկա համաճարակ խնդիր մըն է, որմէ զերծ չէ մնացած վրաստանի բանակը: Տեղեկագիրներ գիտել կու տան, որ բանակին մէջ փտածութիւնը տիրապետող է բարձր մակարդակներու վրայ, եւ զօրավարներ դրամ կ'իրացնեն բանակին պիւտեճէն, անդին զինուորները ձգնելով կիսատուած եւ հակառակող պաշտպան պայմաններու մէջ: Առաւել, բանակին պատկանող քարիւղ,

թեան քանի մը պաշտօնատարներու:

Երբ ռուսական պատերազմական օդանաւերը յարձակումներ գործեցին վրացական հողերու վրայ չեչէն զինեալներուն դէմ, եւ երբ 11 Սեպտեմբերին Մոսկուա սպառնալիք ուղղեց թիֆլիսին Փանքիսի կիրճի մէջ անխտոողականներու կողմէ հաստատուած մարզումի բանակատեղիները ռմրակծելու, վրաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը յայտարարեց, թէ երկիրը չունի պէտք եղած հակաօդային պաշտպանութեան համակարգը, որովհետեւ գոյութիւն ունեցող սարքերը փճացած էին:

Ալատաշվիլի նշեց, թէ փտածութիւնը ժխտական ազդեցութիւն ունեցած է վրացական բանակին ազդեցութեան վրայ: Մենք ներկայիս լուրջ հարցեր կը դիմագրաւենք, ինչ կը վերաբերի պատերազմելու կարողականութեան, որովհետեւ (կառավարութիւնն ու) Շեւարտնածէն երկուստեմէն ի վեր կ'անտեսելին իրենց չորս կողմը պատահածը: Սակայն (մենք) պէտք է չնորհակալ ըլլանք ռուս օդաչուներուն, որոնք ամբարկոծեցին մեզ, որովհետեւ ատկէ ետք յանկարծ (կառավարութիւնը) սկսաւ հետաքրքրուիլ հակաօդային պաշտպանութեանը (պաշտպանութեան) այլ մարզերով, զիտեղտուաւ Ալատաշվիլի:

Ընդունելով հանդերձ, որ բանակին տրամադրուած պիւտեճէն մասամբ կը գողցուի, պաշտպանութեան վերլուծողներ կը նշեն, թէ աղքատացած պետութիւնը կարողութիւնը չունի բանակին պէտքերը հոգալու:

Կարգ մը տեղեկագիրներու համաձայն, վրաստանի կանոնաւոր բանակը, որ կը հաշուէ 20 հազար զինուոր, նախկին խորհրդային երկիրներու բանակներուն մէջ ամէնէն քիչ պիւտեճ ունեցողն է: Այս տարուան պաշտպանութեան պիւտեճէն 38,5 միլիոն լարի է (18 միլիոն տոյար), որ կարելի է բաղդատել Ազրպէյճանի բանակին

Շեւարտնած

120 միլիոն տոյարին հետ, որուն բանակը կը հաշուէ 77 հազար զինուոր:

Պաշտպանութեան նախարար Դաւիթ Թեւզաճե յաճախ նշած է, թէ ինք նուազագոյնը 71 միլիոն լարի պէտք ունի բանակը ներկայիս վիճակին մէջ պահելու համար:

Սակայն պաշտպանութեան պիւտեճէն, արդէն քիչ ըլլալով, ամբողջութեամբ չի հասնի բանակին: Նախարարութիւնը արդէն իսկ ունի 11 միլիոն լարի բացայայտուած պիւտեճէն մէջ աղ պատճառով ան ստիպուեցաւ չմասնակցիլ ՕԹԱՆի ռազմափորձերուն: Անցեալ ամիս խորհրդարանն անկախ պաշտպանութեան հարպետութիւնը կարողութիւնը չունի բանակին պէտքերը հոգալու:

Կարգ մը տեղեկագիրներու համաձայն, վրաստանի կանոնաւոր բանակը, որ կը հաշուէ 20 հազար զինուոր, նախկին խորհրդային երկիրներու բանակներուն մէջ ամէնէն քիչ պիւտեճ ունեցողն է: Այս տարուան պաշտպանութեան պիւտեճէն 38,5 միլիոն լարի է (18 միլիոն տոյար), որ կարելի է բաղդատել Ազրպէյճանի բանակին

Լստ Ալատաշվիլիի, այս ձեւը կրնայ օգնել պաշտպանութեան նախարարութեան, բայց

միայն՝ մասնակիօրէն: Բանակին խնդիրները բարդացնելով՝ Նոյեմբերի սկիզբը ֆինանսներու նախարարութիւնը մերժեց անմիջական պիւտեճէն յատկացնելու պաշտպանութեան նախարարութեան դիմումը:

Ելեւմտեղի նախարարութիւնը իր որոշումը հիմնաւորեց՝ ըսելով, որ ներկայիս ոչ մէկ անմիջական փտածութեան ռումբերը կարող են վրաստանի տարածքները հիմնուած վերաբերուած են նախկին ՍՍՀՄ-ի օդաչուներու կողմէ յարձակումի ենթադրուելու: Ան նաեւ նշեց, թէ պատրաստ է րատնաւորութեան եւ նախկին ՍՍՀՄ-ի օդաչուներու կողմէ յարձակումի ենթադրուելու: Ան նաեւ նշեց, թէ պատրաստ է րատնաւորութեան եւ նախկին ՍՍՀՄ-ի օդաչուներու կողմէ յարձակումի ենթադրուելու: Ան նաեւ նշեց, թէ պատրաստ է րատնաւորութեան եւ նախկին ՍՍՀՄ-ի օդաչուներու կողմէ յարձակումի ենթադրուելու:

Միացեալ Նահանգներու հովանաւորութեամբ իրագործուող, անցեալ զարնան սկսած, «Մարզել եւ զինել» ծրագիրը կը նպատակադրէ օժանդակել վրաստանին՝ ստեղծելու համար ընտրանի չորս գումարաւոր, իւրաքանչիւրը՝ 400 զինուորներէ բաղկացած, որոնք պիտի դառնան ողնախուրդ պաշտպան կանոնաւոր վրացական բանակին:

«Կը յուսամ, որ այս ծրագիրը կը յաջողի: Այլապէս մենք ոչ մէկ լաւ բան պէտք է ակնկալենք վրացական բանակէն», նշեց Ալատաշվիլի:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԻՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԸ ԿԸ ՎՃԱՐԷ ԻՍՐԱՅԷԼԻ

Վերջին քանի մը ամիսներուն Գերմանիոյ վարչապետ Կերհարտ Շրէօտըրի վարած ձեւով մը «հակամերիկեան» քաղաքականութիւնը պատճառ դարձած էր, որ Գերմանիա արարական աշխարհի աչքին երեւի իբրեւ արդարութիւնը փնտրող երկիր մը: Արդարեւ, Շրէօտըր, որ չէր ուզած Մ. Նահանգներու ու նախագահ Ճորձ Պուլի վարչակազմին ծրագրած իրաքի դէմ պատերազմին թիկունք կանգնիլ, բացարձակապէս մերժած էր մասնակցիլ ըլլալ այդպիսի արարքի մը, նոյնիսկ եթէ Մ. Նահանգներու եւ անոր դաշնակիցները յաջողէին ՄԱԿի հաւանութիւնն ու հաստատումը ապահովել նման յարձակում մը կատարելու համար: Շրէօտըրի բռնած այս դիրքը արարական միջավայրի մէջ համակրանքի հոսանք մը ստեղծած էր Գերմանիոյ կառավարութեան եւ մանաւանդ անոր անձին հանդէպ, որովհետեւ, ըստ արարներուն, այս կեցուածքը քաջ, համարձակ եւ խելացի քայլ մըն էր, որ վերջ մը կը դնէր 40 տարիներէ ի վեր Գերմանիոյ վարած արտաքին քաղաքականութեան:

Հարցը, թէ արդեօք Շրէօտըրի առած այդ «վեհանք» քայլը եւ վերջին շրջանին անոր վարած հակամերիկեան քաղաքականութիւնը պարզապէս զձուձ եւ ցած միջոց մը չէ՞ր իր ժողովրդականութիւնը աւելցնելու անիկա խորամանկ մէկ երեսը չէ՞ր արդեօք իր նախընտրական աշխատանքներուն...

Անկասկած... Սակայն ցաւալին այն չէ միայն, որ Գերմանիա որոշած է 6 հրթիռներ ղնել Իսրայէլի «ճորագործ» կառավարութեան տրամադրութեան տակ, այլ այն, թէ Շրէօտըր ամենայն պաղարիւնութեամբ կը համարձակի այս մէկը արդարացնել զայն սեպտեմբր «պատական եւ բարոյական» տուրք մը, որ Գերմանիա պէտք է վճարէ հրեաներուն: Աւելին՝ գերմանացիք կ'արդարանան՝ փաստարկելով, թէ այս հրթիռները յարձակողական չեն, այլ՝ պաշտպանողական, եւ անոնց գլխաւոր նպատակն է օգնել Իսրայէլի կառավարութեան, որ կարենայ դէմ դնել իրաքեան «Սքրուտ» տիպի հրթիռներու յարձակումներուն, առանց անդրադառնալու, կամ աւելի ճիշդը՝ գիտակցաբար արհամարհելով այն իրողութիւնը, որ ներկայ պայմաններով Իսրայէլը չէ բարոյական օգնութեան եւ պաշտպանողական հրթիռներու կարիք ունեցող

Շրտոյր

երկիրը, այլ՝ անոր իսկ վայրագութիւններուն ենթակայ Պաղեստինի ժողովուրդը:

«ԱՐՄ ՆԻՈՒԶ» ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ Ծարձ. էջ 10

ՓԱՆ ԲՐԻՍՍԵԼ ԳԷՕԸ

«Ազատութիւն» ձայնասփոխի կայան»

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՇՆՈՒՄԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ ԱՀԱԶԱՆԳ ԿԸ ՀՆՉԵՑՆԷ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Վատ սովորություններ, ինչպես՝ խմել, ծխել եւ չափազանցուած ձեւով ուտել, որոնք անցեալին միայն հարուստներու կը վերաբերէին, հետզհետէ աւելի աճ կ'արձանագրեն բարգաւաճման ընթացքի մէջ գտնուող երկիրներու մէջ, կը զգուշացնէ Առողջապահութեան Համաշխարհային Կազմակերպութիւնը:

Սակայն ցարդ իր ամէնէն լայնածիր ուսումնասիրութիւններէն մէկուն մասին տեղեկագիրի մը մէջ կազմակերպութիւնը վերջերս կ'ըսէր, թէ կեանքի ակնկալուած տեւողութիւնը մինչեւ տասնեակ մը կրնայ աւելնալ՝ թրիաքիններ ունեցող խելացի կերպով ընտրուած քայլերով:

Կազմակերպութեան համաձայն, ամէնէն մահացու 10 հիւանդութիւններն են՝ վատառողջ սննդառութիւնը, անապահով սեռային յարաբերութիւնները, արեան զերծնչումը, ծխելը, ոգելից ըմպելիներու գործածութիւնը, աղոտ ջուրը, առողջապահական վատ պայմանները, երկաթի պակասը, փակ վայրերու մէջ կրակներէ արձակուող ծուխի ներշնչումը, քրոնիտներով բարձր համեմատութիւնները եւ սոնքութիւնը:

Համաշխարհային Առողջապահութեան 2002ի Տեղեկագիրը պատրաստող Քրիս Մարէյ դիտել կու տայ, որ մինչ նշեալ հիւանդութիւններէն ո՛չ մէկը նոր է, այն տուեալը, թէ ծխախոտը, ոգելից ըմպելիները եւ քրոնիտները այնքան առողջապահ չէր կը զբաւեն համաշխարհային վիճակագրութեանց մէջ, «մեծ անակնկալ մըն է»:

«Այլեւս չկայ վտանգ մը կամ հիւանդութիւն մը, որոնք հարուստ երկիրներու առանձնաշնորհումն են», կը յայտնէ ան:

Տեղեկագիրին համաձայն, գլխաւոր սպաննող 10 հիւանդութիւնները կը վերաբերին տարեկան աշխարհի տարածքին 56 միլիոն մահերու աւելի քան մէկ երրորդին:

Ըստ Ա. Հ. Կազմակերպութեան ընդհանուր տնօրէն Կրո Հարլըմ Պրոնթլանտի, «աշխարհ վտանգաւոր ձեւով կ'ապրի: Աշխարհի բնակչութեան մեծ մասը ատիկա կ'ընէ, որովհետեւ այլ ընտրանք չունի, սակայն այլ մաս մը արտիկա կ'ընէ, որովհետեւ սխալ ընտրանք կը կատարէ»:

Ան յայտնաբերումները զգաստանալու կողմ կը նկատէ: «Այս տեղեկագիրով Ա. Հ. Կազմակերպութիւնը կը մղէ ընդհանրական վերաբերման հաստատում մը՝ հիւանդութեան եւ հանրային առողջապահութեան զբերին մասին մեր մտածած ձեւերն», կ'ըսէ ան:

Բարգաւաճման ընթացքի մէջ գտնուող աշխարհին մէջ 170 միլիոն երեխաներ վատառողջ սննդառութեան ենթակա են, եւ իբրեւ հետեւանք՝ տարեկան անոնցմէ 3 միլիոն կը մահանայ:

Սակայն բարգաւաճ եւ բարգաւաճման ընթացքի մէջ գտնուող երկիրներու մէջ աւելի քան մէկ միլիոն մարդ «անբնականօրէն» զէր է եւ անոնցմէ 300 միլիոնը տնօրէնէն կը տահապի, իսկ տարեկան առնուազն 500 հազարը կը մահանայ:

Տեղեկագիրին համաձայն, ներկայիս Էյ. Այ. Վի. ՍԻՏԱ.Ն աշխարհի չորրորդ մեծագոյն «մարդասպան» է: Աշխարհի տարածքին վարակուածներու թիւը 40 միլիոն է, եւ անոնց 70 առ հարիւրը Աֆրի-

կէի մէջ կ'ապրի: Միլիոն ու խմբեր նոյնպէս ամէնէն մահացու սովորութիւններէն են, ըստ տեղեկագիրին, որ կ'ըսէ, թէ ծխախոտը առանձին տարեկան շուրջ 5 միլիոն մարդ կը սպաննէ եւ ոգելից ըմպելիները՝ նման թիւ մը:

Նաեւ մեծ գոհերը խողովներու շարքին են սպակոնած ըլլող եւ առողջապահական վատ պայմանները, որոնք միասնաբար տարեկան 1,7 միլիոն հոգի կը սպաննեն, մեծամասնութեամբ երեխաներ:

Երկաթի պակասը, յատկապէս՝ երեխաներու եւ յղի կիներու պարագային, այլ գլխաւոր «մարդասպան» մըն է, որմէ 2 միլիոն մարդ կը տահապի, եւ որ տարեկան մէկ միլիոն անձ կը սպաննէ:

Սակայն արեւմտաբար տեղեկագիրը ամբողջութեամբ մոլոր է:

Վտանգ հանդիսացող տուեալներէն շատերէն կարելի է արագօրէն ձեռքարկել եւ տասնամեակէ մը օգուտ քաղել նոր քայլերէն, կ'ըսէ տեղեկագիրը աւելցնելով, որ այդ ձեւով կեանքի ակնկալուած տեւողութիւնը միջին հաշուով 10 տարիով պիտի աւելնայ բարգաւաճման ընթացքի մէջ գտնուող երկիրներու մէջ եւ 5 տարիով՝ բարգաւաճ երկիրներուն մէջ:

ՊԱՏՈՒԱՍՆՆԵՐԸ ԳԼԽԱՌՈՒՄԸ ՀԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՆ

Պատուաստները աշխարհի տարածքին միլիոնաւոր մահեր կանխարգելած են, սակայն հարուստ երկիրներու մէջ երեխաներ պատուաստներու եւ անոնց օգուտներուն առիւծի բաժինը կը ստանան, կ'ըսէ ՄԱԿ Նոյնմերթի կէսերուն հրապարակուած տեղեկագիրի մը մէջ:

Մինչ հարուստ երկիրներու մէջ անչափահասները ամէնէն նորագոյն եւ սուղ պատուաստներէն օգտուելու միջոց ունին, Սահարայի հարաւը գտնուող ափրիկեան շրջաններու մէջ երեխաներուն հազիւ 50 առ հարիւրը կը պատուաստեն իրենց կեանքի առաջին տարուան ընթացքին, թոքախտի, հարսանիթի նման հիւանդութեանց դէմ, կը յայտնէ տեղեկագիրը:

Ազգայնաբանական կարգ մը շրջաններու մէջ պատուաստներ 20էն մէկ երեխայի հազիւ կը հասնին, ըստ ՄԱԿ ԵՆՆԻՒՄԻՍԷԻ Կազմակերպութեան, Առողջապահութեան Համաշխարհային Կազմակերպութեան եւ Համաշխարհային Գրաստան:

«Կանխարգելի հիւանդութիւններէ պաշտպանուելու իրաւունքը իւրաքանչիւր երեխայի իրաւունքն է եւ մեր հաւաքական կարողականութեան ծիրին մէջ կ'իյնայ այդ իրաւունքը իրականացնելը», կ'ըսէ տեղեկագիրը:

Աշխարհի երեխաներուն մէկ չորրորդը սովորական կանխարգելիչի հիւանդութիւններէ չէ պաշտպանուած: Այդ հիւանդութիւնները տարեկան շուրջ 3 միլիոն, որոնց 2 միլիոնը՝ երեխաներ, զոհ կը խնեն:

Ըստ տեղեկագիրին, հարուստ երկիրները տարեկան 1,56 միլիոն տղայ արժողութեամբ օժանդակութիւն կը յատկացնեն պատուաստումի ծրագիրներու: Տարեկան յաւելեալ 250 միլիոն տղայ գումար մը բաւարար պիտի ըլլայ յաւելեալ առնուազն 10 միլիոն երեխաներու հիմնական պատուաստներու հայթայթումին համար, կը յայտնէ տեղեկագիրը:

Ցաւեցեալ 100 միլիոն տղայ գումար մը բաւարար պիտի ըլլայ այդ երեխաներուն աւելի նոր պատուաստներ հայթայթելու համար:

Ամէնէն աւելի բարգաւաճման ընթացքի մէջ գտնուող աշխարհը հարուստ հիւանդութեանց դէմ պաշտպանութեան ցած համեմատութիւնները նաեւ կարեւոր հետեւանքներ կ'ունենան պատուաստներու շուրջ հետազոտութեանց վրայ, ըստ տեղեկագիրին:

Դեղաշինութեան ընկերութիւնները մեծ խաճ էն գտնեն ներդրումներ կատարելու համար պատուաստներու ծրագիրներու մէջ՝ հիւանդութեանց, որոնք գլխաւորաբար աղքատները կը հարուածեն:

Տեղեկագիրը կոչ կ'ուղղէ ղեղաշինութեան ընկերութիւններուն, որ կ'ընկալապատկեն իրենց ճիգերը պատուաստներ մշակելու համար մալարիայի դէմ, որ տարեկան շուրջ մէկ միլիոն մարդ կը սպաննէ, եւ՝ թոքախտի դէմ, որ 2000ին 1,7 միլիոն զոհ խած է, գլխաւորաբար՝ աղքատ երկիրներու մէջ:

2 ՄԻԼԻՈՆ ՀՈԳԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴԵՂԵՐԸ ԶՐԿՈՒՄԸ Է

Կեանք փրկող ղեղեր աշխարհի բնակչութեան մէկ երրորդին չեն հասնիր, հակառակ միջազգային երկարատեւ արշախի մը, որ գլխաւոր ղեղերը աւելի լայնածիր դառնան, կը յայտնէ Ա. Հ. Կազմակերպութեան մէկ այլ տեղեկագիրը:

25 տարի առաջ կազմակերպութիւնը հիմնական ղեղերու ցանկ մը պատրաստած է: Այդ ժամանակու միջոցին այդ ղեղերը ստանալու կարողութիւնը ունեցող մարդոց թիւը կրկնապատկուած է, սակայն տակաւին «չաւարտած հսկայ օրակարգ մը» կայ, ըստ տեղեկագիրը պատրաստած ձոնթըն Թոուրի:

Կան տակաւին 2 միլիոն մարդիկ, որոնք չեն կրնար կանոնաւոր կերպով ղեղեր առնել, երբ կարիքը ունենան անոնց՝ վտանգելի որակով եւ սակով մը, զոր իրենք կամ իրենց համայնքը կարենայ վճարել, կ'ըսէ Քուրթը:

ՄԱԿ գործակալութեան ցանկը կը պարունակէ աւելի քան 300 ղեղ: Անիկա կը նպատակադրէ առաջնորդել գլխաւորաբար բարգաւաճման ընթացքի մէջ գտնուող երկիրներու կառավարութիւնները եւ առողջապահութեան կազմակերպութիւններ՝ տրամադրելի ղեղերուն, անոնց որակին, սակին եւ անճարժեքի մասին:

«Առանց Սահմաններու Բժիշկներ» կազմակերպութեան պատասխանատուներէն Պեռնար Փրոբլ կը յայտնէ. «Չենք կրնար ընդունել այն հիւանդագիրն տրամաբանութիւնը, որ կ'ըսէ, թէ այն, որ չի կրնար վճարել, կը մահանայ»:

ԹՈՅՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ՝ ՄԿՆԴԵՂԸ, ԴԻՄԱԳԻԾ ԿԸ ՓՈԽԷ

Մկնդեղը, որ պատմութեան ընթացքին կայսերորդ, քաղաքական անձնաւորութիւններու, պապերու եւ ժառանգորդներու ճաշին եւ խմիչքին մէջ ղեռնարկուած դասական թոյնը եղած է, իր վատահամբաւ պատմութեանէն «հրաժարելու» ընթացքին մէջ կը գտնուի:

Մկնդեղին («արսենիք») համբաւը այնքան մեծ է, որ զայն նշելը միայն տակաւին կարգ մը մարդոց մօտ վախ կը պատճառէ, հակառակ սկզբնական շրջանի կարգ մը յաջողութիւններուն, թոքախտի եւ «սիֆիլիս»ի նման հիւանդութիւններու բուժումին համար:

Սակայն բազմաթիւ գիտնականներ եւ բժիշկներ ներկայիս կ'ընդունին, թէ մկնդեղը զրական յատկութիւններ ունի:

Նորագոյն հետազոտութիւնները ցոյց տուած են, թէ մկնդեղի փոքր քանակութիւնները կրնան օգտակար ըլլալ մարդկային առողջութեան, եւ այդ նիւթը արդէն իսկ կը գործածուի իբրեւ դարմանում արեւմտեան քաղցկեղի կարգ մը տեսակներու համար:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Կար գործածութիւններ գտած են: Հիւանդութիւն դարձանելու մէջ մկնդեղի դեղազտարուութիւնը երկար է եւ այլապէս:

Բժիշկներ «արսենիք»ը գործածած են պատմութեան տարբեր հանգրուաններու՝ դարձանելու համար քունի հիւանդութիւնը, թոքախտը, մորթի այլ հիւանդութիւններ:

Նիւ Երոքի Մաունթ Սինայ բժշկագիտութեան հիմնարկի քաղցկեղի մասնագէտ Սամուէլ Ուոքսընը կ'ըսէ, թէ մինչ մարդիկ կը սարսափէին մկնդեղէն՝ զայն քաղցկեղի պատճառով նիւթ մը նկատելով, այդ նիւթը այս կամ այն ձեւին տակ գործածուած է Հիպոկրատի օրերէն (աւելի քան 2000 տարի առաջ):

Ըստ մասնագէտին, անոր գործածութիւնը առաւելագոյնի հասած է 1800ական թուականներու վերջերուն եւ ստուած են, թէ մկնդեղի փոքր քանակութիւնները կրնան օգտակար ըլլալ մարդկային առողջութեան, եւ այդ նիւթը արդէն իսկ կը գործածուի իբրեւ դարմանում արեւմտեան քաղցկեղի կարգ մը տեսակներու համար:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

Դիւրաբեկ, պողպատի գոյնի մօտ այս նիւթը իր բնական վիճակին մէջ ըստ թունաւոր չէ: Սակայն անոյ՝ շինուած նիւթերուն՝ «արսենիք»ի նիւթը թունաւոր յատկութիւնները կ'աւելնեն:

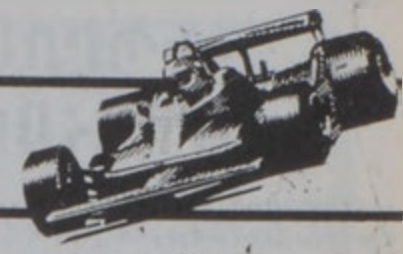
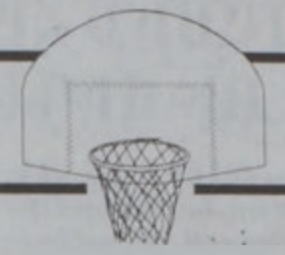
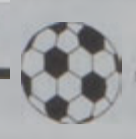
Թեանց դէմ պայքարելու համար, ցոյց տրուելէ ետք, թէ անիկա օգտակար ազդեցութիւններ ունի կարգ մը քաղցկեղներու վրայ, յատկապէս՝ արեան քաղցկեղի տեսակի մը (Էյ. Փի. Էլ.) պարագային:

Մարդիկ, որոնք արեան այս քաղցկեղէն կը տահապին, ունին այլատեսակ ծին մը, որ իրենց մարմնին մէջ անճիշդ ձեւով շինուած փրօթիկ մը կը ստեղծէ եւ կը միջամբար անջնջ կարգ մը գնդիկներու բնական աճին եւ մահուան:

Մկնդեղի թրիօքսիտը, որ թրիստինոս անունով կը վաճառուի, կը մղէ փրօթիկներ, որ ինքզինք քանդէ, արտօնելով արեան ճերմակ գնդիկներուն, որ բնականօրէն աճին:

Թրիստինոսը, որ ըստ կարգ մը բժիշկներու նուազ թունաւոր է, քան՝ աւանդական քիմիա գարմանումը, խոստանալից է քաղցկեղի դեմ տեսակներու դարմանումում մէջ եւ արդէն իսկ փորձարկումներու առարկայ է, օրինակ, շաքարաւորութիւնը (փրօթիկ) քաղցկեղի պարագային:

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն

Շ. Մ. Ը. Մ. - ԼԵՎԱՍ

ՔՐՈՍ - ՔԱՌՆԹՐԻԻ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԳԻՒՆՔՆԵՐԸ

Կիրակի, 8 Դեկտեմբերին «Մարիա»-ի ճամբարներուն վրայ (Տրպալա) տեղի ունեցան Շ. Մ. Ը. Մ. Ի ԼԵՎԱՍԻ յանձնախումբին կողմէ կազմակերպուած 2002-2003 եղանակին շրջանակներու մրցումները՝ քրոս-քառնթրիի մրցումները, մասնակցութեամբ հայկական բոլոր վարժարաններուն: Ներկայ էին աւելի քան 350 աշակերտներ եւ անոնց մարզիչները: Ներկայ էին նաեւ բազմաթիւ հիւրեր եւ ծնողներ: Մրցումները տեղի ունեցան կարգապահութեամբ եւ աւարտին կատարուեցաւ մրցանակաբաշխում:

Շաբաթավերջին (Շաբաթ, 14 եւ կիրակի, 15 Դեկտեմբեր) եւ յառաջիկայ շաբաթ (Շաբաթ, 21 եւ կիրակի, 22 Դեկտեմբեր) կը սկսի Ֆուլթայի մրցաշարը, ժամը 2:30էն սկսեալ Շ. Մ. Ը. Մ. Ի խումբի-Արիս մարզաշտին վրայ (Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին դիմաց): Մրցումները պիտի ընթանան միայն մեծերու դասակարգով (1983-1987ի ծնունդներ):

Մարզիչներէն կը խնդրուի իրենց հետ ունենալ խումբերու անուանացանկը եւ իրենց անձնագիրները:

Մրցումի տեւողութիւնը ճշգրտած է 40 վայրկեան (իւրաքանչիւր կիսախաղ 20 վայրկեան):

Մրցաշարը պիտի ընթանայ ցաք-աուրի դրութեամբ:

Հաւասարութեան պարագային պիտի դիմուի փետայլիներու, առանց երկարաձգումի, բացի աւարտական մրցումէն:

Նաղբը պիտի կիրարկուի Լիբանանի Ֆուլթայի ֆետերասիոնի օրէնքներու հիման վրայ:

Ստորեւ՝ քրոս-քառնթրիի մրցումներուն արդիւնքները:

ԿԱԿՈՒՂ ԹԱԹԻԿ ԱՂՁԻԿՆԵՐ - 400 Մ.

- 1.- Թաշճեան Լուի (Ճեմարան)
- 2.- Օհանեան Փաթի (Ճեմարան)
- 3.- Մկրտիչեան Գալիս (Ճեմարան)

ՃՈՒՏԻԿ ԱՂՁԻԿՆԵՐ - 500 Մ.

- 1.- Գասպարեան Արիս (Ճեմարան)
- 2.- Նիւրբէթեան Նաթալի (Ս. Հոփսիսիմեանց)
- 3.- Հանաքէիեան Գարինա (Ճեմարան)

ՓՈՔՐ ԱՂՁԻԿՆԵՐ - 800 Մ.

- 1.- Տեմիրճեան Նարոտ (Ճեմարան)
- 2.- Յակոբեան Լիօ (Թոնցի Բոյն)
- 3.- Տեմիրճեան Նաթալի (Մետրոպէան)

ՄԻՋԱԿ ԱՂՁԻԿՆԵՐ - 1000 Մ.

- 1.- Աղաջեան Նաթալի (Ս. Խանամիրեան)
- 2.- Մամո Մահա (Մետրոպէան)
- 3.- Քէշիշեան Մարիա (Ս. Հոփսիսիմեանց)

ՄԵԾ ԱՂՁԻԿՆԵՐ - 1500 Մ.

- 1.- Մեւճեան Ալին (Մետրոպէան)
- 2.- Միքայէլեան Սիւրիա (Ճեմարան)
- 3.- Մանուկեան Նուր (Մետրոպէան)

ԵՐԷՑ ԱՂՁԻԿՆԵՐ - 1500 Մ.

- 1.- Արզումանեան Տօրիս (Ճեմարան)
- 2.- Պերպէրեան Կասիա (Լ. եւ Ս. Յակոբեան)
- 3.- Մանուկեան Վանա (Ճեմարան)

ԿԱԿՈՒՂ ԹԱԹԻԿ ՏՂԱԸ - 500 Մ.

- 1.- Դաւիթեան Սարիա (Մետրոպէան)
- 2.- Գասպարեան Խաժակ (Մետրոպէան)
- 3.- Թալալեան Ալպերթ (Ս. Հոփսիսիմեանց)

ՃՈՒՏԻԿ ՏՂԱԸ - 800 Մ.

- 1.- Փանոսեան Կրէկ (Եղիշէ Մանուկեան)
- 2.- Թէմամեան Գեորգ (Ս. Քառասնից Մանուկեան)
- 3.- Չեքմէիեան Նարեկ (Եղիշէ Մանուկեան)

ՓՈՔՐ ՏՂԱԸ - 1000 Մ.

- 1.- Գալիմբէրեան Հրայր (Ճեմարան)
- 2.- Պենիլիեան Սեւակ (Հայ. Աւետ. Թրատ)
- 3.- Ղապարեան Քրիստ (Ս. Խանամիրեան)

ՄԻՋԱԿ ՏՂԱԸ - 1500 Մ.

- 1.- Շիտեպ Ճօնի (Ս. Խանամիրեան)
- 2.- Սողոմոնեան Վահիկ (Ճեմարան)
- 3.- Գոճմանեան Սարգիս (Ս. Խաչ)

ՄԵԾ ՏՂԱԸ - 2000 Մ.

- 1.- Թաթուլեան Սեպուհ (Եղիշէ Մանուկեան)
- 1.- Գալիմբէրեան Յարութ (Ս. Խաչ)
- 2.- Տօնապետեան Սթիվ (Ս. Ազնէս)
- 3.- Պոյապետեան Ալպեր (Ս. Հոփսիսիմեանց)

ԵՐԷՑ ՏՂԱԸ - 2500 Մ.

- 1.- Տիշոյեան Անոթ (Ս. Հոփսիսիմեանց)
- 2.- Փոլատեան Թորոս (Հայ Աւետ. Այնձար)
- 3.- Գասպարեան Պետրոս (Ս. Յակոբեան)

«ՉԷՄՓԻՆՉ ԼԻԿ»

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ ՊԻՏԻ ՅԱՋՈՂԻՐ՝ ԸԱԲԱՍԱՐԻԼ Ա. ՍԷ. ՄԻԼԱՆԻ ԸԱՍՏԱՏԱԾ ՄՐՅԱՆԻՇԻՆ

«ՉԷՄՓԻՆՉ ԼԻԿ»-ի Ֆուլթայի մրցաշարին Բ. Հանգրուանի մրցումներուն, այսօր տեղի կ'ունենան չորս ճակատումներ՝ Ա. եւ Բ. խմբակներէն ներս, իսկ վաղը եւս չորս ճակատումներ՝ Գ. եւ Դ. խմբակներէն ներս:

Նշենք, թէ այս տարի 16 խումբերը Բ. Հանգրուանին գծով այլ մրցումներ չունին կատարելիք, մինչեւ 2003 թուական, երբ անոնք զարձեւ կը վերսկսին իրենց մրցումներուն՝ Փետրուար 18էն սկսեալ:

Այսօր տեղի ունենալիք չորս մրցումներէն ամէնէն հետաքրքրականը պիտի ըլլայ «Նուր-քառնթրի» մէջ տեղի ունենալիք Պարսելոնա - Նիւքսըլ հանդիպումը, ուր զաշտին տէրերը պիտի փորձեն արձանագրել իրենց յաջողական 10րդ յաղթանակը, այս մրցաշարին գծով: Վերջին անգամ այդ մէկը յաջողած էր իրագործել Ա. Սէ. Միլան (մրցանիշ մը)՝ տա-

ւր տարի առաջ: Այդ մէկը կատարելու պարագային, Պարսելոնա ունի այլ առաքելութիւն մըն ալ, հաւասարի Այաքս Ամսթերտամի հաստատած երրօրական

Ստորեւ՝ այսօրուան եւ վաղուան մրցումներուն յայտագիրը:

ԱՅՍՕՐ

Ա. ԽՄԲԱԿ

Ինքեր Միլան - Պայեր Լեւերքուզըն

Պարսելոնա - Նիւքսըլ

Բ. ԽՄԲԱԿ

Այաքս Ամսթերտամ - Ա. Էս. Բոմա

Արսենալ - Վալենսիա

ՎԱՂԸ

Գ. ԽՄԲԱԿ

Պորուսիա Տորքոնոն - Ա. Սէ. Միլան

Բեյլ Մատրի - Լորնոնթի Մոսկուա

Դ. ԽՄԲԱԿ

Եուվենթուս - Պալ

Մանչ. Յունայթըդ - Տեփորթիո Բորոնց

ԵՆ. ՊԻ. ԷՅ.

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍ ԼԷՅՔԸՐԶ - ԵՈՒԹԱ ԴԵՉ՝ 110-101

Էն. Պի. Էյ. Ի երէկուան մրցումներուն, խաղաղա-

կան գօտիի (Արեւմտեան շրջան) Տրք դերքը գրաւող Լոս Անճելըս Լէյքըրզ իր դաշտին վրայ 110-101 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Եուվենթուսը, արձանագրելով եղանակի իր 9րդ յաղթանակը: Լէյքըրզ, որ ցարդ կրած է 13 պարտութիւն, այսպիսով արձանագրեց յաջողական իր երկրորդ յաղթանակը: Լէյքըրզի մարզիկներէն Շաքիլ Օ'Նիլի նշանակեց 32 կէտ եւ 11 ռիպուլետ, իսկ անոր խմբակից Բոպէ Պայլընթը՝ 25 կէտ եւ 14 եսիսք:

Ստորեւ՝ երէկուան մրցումներուն արդիւնքները:

Սաքրամենթօ Քիմկ - Սան Անթոնիօ Սփըրզ 104-80

Փորթլենտ Թրէյլ Պլէյքըրզ - Թորոնթօ Բեփթըրզ 104-91

Մեմֆիս Կրիզլիզ - Ֆեօնիքս Սանգ 102-94

Լոս Անճելըս Լէյքըրզ - Եուվենթուս 110-101

Ստորեւ՝ այսօրուան մրցումներուն յայտագիրը:

Օրլանտօ Մէնիք - Պոսթլ Սեթթիս

Միլուոքի Պաքս - Քլիվլենտ Քաւալիքս

Ֆեօնիքս Սանգ - Նիւ Ճըրզի Նեքս

Լոս Անճելըս Քլիվլենթ - Նիւ Օրլիան

Միլուոքի Վոլվոզ - Տեքսաս Նեքթիքս

ԾԱՆՈՒ ԶԱՐԿԱՔԱԾԻՆ

Արագածի շրջան, 20,000 \$: ԵՆ. 03-381402:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

ՇԱՐԱԹԱՎԵՐՋԻ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԳԻՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ԴԱՍԱԴՈՐՈՒՄԸ

Անցեալ շաբաթավերջին տեղի ունեցած Սպանիոյ, Իտալիոյ (Քալչիօ), Սկոտլոյ եւ Փորթուգալի ախոյեանութեան մրցումներուն ընթացքին արձանագրուած արդիւնքներէն ետք, այժմ անոնց դասաւորումը կը ներկայացնէ հետեւեալ պատկերը:

ՍՊԱՆԻԱ (13ՐԴ ԸՆԿՐՈՒՄ)

Աթլետիքօ Պիլաօ - Օսասունա	1-3
Աթլետիքօ Մատրիտ - Բէլալ Վալատոլիտ	1-0
Սելթա Վիլո - Ալաւէս	2-1
Էսփանիոլ - Բէլալ Պեթիս	2-4
Մալորքա - Բէլալ Մատրիտ	1-5
Մալալա - Վիարէալ	1-1
Ռայօ Վալէքանօ - Պարսելոնա	1-0
Բեթրէաթիօ Հուլիա - Տեփոր. Բորոնա	1-1
Սեւիլլա - Բէլալ Մոսիտատ	0-1
Վալենսիա - Բասիկ Սանթանտէր	2-0

ԴԱՍԱԴՈՐՈՒՄ

1.- Բէլալ Մոսիտատ	4ԷՏ
2.- Վալենսիա	25
3.- Սելթա Վիլո	24
4.- Բէլալ Պեթիս	23
5.- Մալորքա	23
6.- Բէլալ Մատրիտ	21
7.- Աթլետիքօ Մատրիտ	21
8.- Տեփորթիօ Բորոնա	20
9.- Մալալա	18
10.- Պարսելոնա	18
11.- Վիարէալ	15
12.- Օսասունա	15
13.- Աթլետիքօ Պիլաօ	15
14.- Բասիկ Սանթանտէր	14
15.- Բէլալ Վալատոլիտ	14
16.- Ալաւէս	13
17.- Ռայօ Վալէքանօ	12
18.- Սեւիլլա	11
19.- Էսփանիոլ	10
20.- Բեթրէաթիօ Հուլիա	9

ՔԱԼՉԻՕ (13ՐԴ ԸՆԿՐՈՒՄ)

Պրէշիա - Եուվենթուս	2-0
Քիեւօ Վերոնա - Պոլոնիա	0-0
Մոտենա - Բոնո	1-1
Փարմա - Բեռլինա	2-0
Փերուճիա - Փիաչենցա	0-0
Ուտինէպէ - Էմփոլի	2-1
Լազիօ Բոմա - Ինթեր Միլան	3-3
Ա. Սէ. Միլան - Ա. Էս. Բոմա	1-0
Թորինօ - Սրալանթա	(յետաձգում)

ԴԱՍԱԴՈՐՈՒՄ

1.- Ա. Սէ. Միլան	4ԷՏ
2.- Լազիօ Բոմա	28
3.- Ինթեր Միլան	27
4.- Եուվենթուս	26
5.- Էրեւօ Վերոնա	23
6.- Պոլոնիա	23
7.- Փարմա	22
8.- Մոտենա	19
9.- Փերուճիա	18
10.- Ուտինէպէ	17
11.- Ա. Էս. Բոմա	17
12.- Էմփոլի	17
13.- Փիաչենցա	12
14.- Պրէշիա	9
15.- Սրալանթա	8
16.- Բեռլինա	7
17.- Թորինօ	6
18.- Բոմա	5

ՍԿՈՒԿԻԱ (13ՐԴ ԸՆԿՐՈՒՄ)

Ալբրտին - Մատրոնի	1-1
Տանտի Եուլայթըս - Հիպերնիքս	1-1
Հարթ - Լիվինկաթըն	2-1
Քիլմանտը - Տանտի	2-0
Փարթիթ Թիսըլ - Տանֆրմայն	4-0
Բեյնաթը - Ալթիթ	3-2

ԴԱՍԱԴՈՐՈՒՄ

1.- Բէյնաթը	4ԷՏ
2.- Ալթիթ	49
3.- Տանֆրմայն	30
4.- Հարթ	27
5.- Հիպերնիքս	26
6.- Էլիմաոնթ	25
7.- Տանտի	24
8.- Փարթիթ Թիսըլ	21
9.- Ալբրտին	19
10.- Լիվինկաթըն	16
11.- Տանտի Եուլայթըս	15
12.- Մատրոնի	13

ՓՈՐՊՈՒԳԱԼ (13ՐԴ ԸՆԿՐՈՒՄ)

Վարպիմ - Մատէյրա	1-0
Մորէյրենսէ - Աքատեմիքա	1-0
Պրակա - Լէյրիս	1-1
Փաքոս Ֆերէյրա - Սեթուպալ	1-2
Պուլիսա - Մարիթիմօ	3-0
Սանթա Բարա - Փորթօ	1-3
Սիտրիսիկ Լիպոն - Պենֆիքա	0-2
Պելենենսէ - Պէյրա Մար	3-2

ԴԱՍԱԴՈՐՈՒՄ

1.- Փորթօ	4ԷՏ
2.- Պենֆիքա	29
3.- Սիտրիսիկ Լիպոն	25
4.- Պելենենսէ	23
5.- Կիմարաէ	22
6.- Մորէյրենսէ	11
7.- Սանթա Բարա	11
8.- Աքատեմիքա	8

ԿԻԼԻԿԻԱ

ՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԸՆ

6 ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԱՍՆՈ ՊԱՊՅՈՒՆ ՕԳՏԱՎՈՐ ԵՒ ՀԱՃԵԼ ՆՈՒՐԸ

ՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԸՆ	ԷՆԹԵՐԻՆ	ՓՈՒՆԵՍ
ՍԵՆՏԵՆԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԸՆ	ՍԵՆՏԵՆԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԸՆ	ՍԵՆՏԵՆԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԸՆ

ԱՐԱՍԱՐԳԻՍԵՆ ՀԱՍՏ

Պորթ Գամուտ Բարաբառան Կրպարակ

Հեռ. 01-241000

299 թաղ. Սարգիս Կոնյան

Ուրախ լուր... սակերը նուազեցան

29 INCH TV	\$499	+VAT
21 INCH TV	\$219	+VAT
14 INCH TV	\$139	+VAT

ԱՐԱՍԱՐԳԻՍԵՆ ՀԱՍՏ

Պորթ Գամուտ Բարաբառան Կրպարակ

Հեռ. 01-241000

299 թաղ. Սարգիս Կոնյան

TOSHIBA

